

Snimka prikazuje marš ekstremne desnice u Poljskoj, a ne prosvjed protiv rata

Autor/ica: Ivan Nekić

29.11.2024

Tradicionalni marš povodom Dana neovisnosti okupio je u Varšavi ove godine desetke tisuća Poljaka, uključujući i vođe nacionalističke oporbe.

Na Facebook profilu Antiglobalisti Balkana objavljena je snimka (arhivirano ovdje) za koju se tvrdi da prikazuje prosvjed protiv rata održan 26. studenog u poljskom glavnom gradu Varšavi. “*Varšava juče stop ratu*“, navodi se u opisu.

Iako je točno da je video snimljen u Varšavi, obrnuta pretraga kadrova iz videa pokazuje da se radi o godišnjem Maršu ekstremne desnice u Poljskoj povodom Dana neovisnosti koji se održao 11. studenog.

Snimke Marša objavljene su na mnogim profilima društvenih mreža, a pojavio se i na kanalu Pravde, ruske dezinformacijske mreže koja objavljuje na više jezika pa tako i na hrvatskom jeziku. O velikoj dezinformacijskoj mreži koja se oslanja uglavnom na informacije objavljene u ruskim medijima pod kontrolom države detaljno je pisao Europski digitalni medijski opservatorij (EDMO) u svojoj analizi.

Sudjelovalo nekoliko desetaka tisuća Poljaka

Kako piše Reuters, na maršu krajnje desnice u Varšavi sudjelovali su deseci tisuća Poljaka, uključujući vođe nacionalističke oporbe. Dio sudionika marša ispaljivao je crvene signalne rakete i nosio transparente protiv Europske unije, Ukrajine, kao i transparente koji promoviraju ideologiju nadmoći bijelaca. Marš je postao točka spora između poljske radikalne desnice i konzervativaca s jedne strane i liberalnog centra s druge strane. Naime, liberalna centristička vlada došla je na vlast nakon zadnjih općih izbora koji su okončali osmogodišnju nacionalističku vladavinu.

Vlada sadašnjeg poljskog premijera i bivšeg predsjednika Europskog vijeća **Donalda Tuska** na vlasti je od prosinca, ali njegovim manjim koalicijskim partnerima ljevice i desnog centra pada popularnost zbog sukoba oko ključnih pitanja u kampanji kao što je povratak prava na pobačaj. Konfederacija krajnje desnice, koja je jedan od organizatora ovog marša, je prema posljednjim anketama nakon općih izbora ojačala podršku građana i sada je na 12 posto potpore, a sve na antimigrantskom valu u Europi.

“Pridružujemo se ovom maršu... s jednom namjerom. Želimo da domoljubni tabor bude ujedinjen, želimo da domoljubni tabor hoda zajedno u ovom maršu i u drugim političkim pothvatima. Tako da Poljska bude suverena i da njezina nacija ne bude podložna ljevičarskim eksperimentima koji štete društvenim strukturama”, rekao je na konferenciji za novinare **Jaroslav Kaczynski**, bivši poljski premijer i čelnik nacionalističke stranke Pravo i pravda.

Tijekom osam godina na vlasti, PiS je nastojao usaditi konzervativnije, tradicionalne obiteljske vrijednosti u javni život, uključujući uvođenje gotovo potpune zabrane pobačaja te izvršiti kontrolu nad medijima i pravosuđem. Iako i nacionalistička stranka PiS i Tuskova koalicija čvrsto podupiru Ukrajinu u njezinu ratu protiv Rusije, uz potporu većine Poljaka, dio građana frustriran je priljevom izbjeglica iz te zemlje.

Vlasti u Varšavi priopćile su da je u maršu sudjelovalo oko 90 tisuća ljudi, dok organizatori procjenjuju da ih je bilo oko 200 tisuća.

Marš krajnje desnice povodom Dana neovisnosti održava se još od 2010.

BIRN-ova dopisnica iz Varšave **Claudia Ciobanu** u svom tekstu iz 2019. na portalu BalkanInsight detaljnije je pisala o maršu koji se svake godine održava 11. studenog. Kako navodi, Marš povodom Dana neovisnosti postaje sve veći svake godine od 2010. Pokrenule su ga dvije krajnje desničarske skupine, Sva poljska omladina i Nacionalni radikalni kamp, koje su obje potomci ultranacionalističkih organizacija aktivnih 1930-ih.

Iako se najavljuje kao okupljanje poljskih domoljuba koji slave ponovni uspon Poljske 1918. nakon više od stoljeća podjele, marš privlači i ljude koji nose rasističke transparente i simbole. Marš okuplja i govornike koji se identificiraju kao fašisti – poput Roberta Fiorea, čelnika talijanske stranke Forza Nuova, 2017. Čelnik antifašističke udruge Never Again u Poljskoj **Rafal Pankowski** smatra da je marš zapravo lakmus test snage ekstremne desnice. Pozivima na marš 2018. godine pridružio se i poljski predsjednik **Andrzej Duda**, što je izazvalo šok dijela javnosti, ali i antifašističkih udruga.

Zaključno, snimka koju je podijelio profil Antiglobalisti Balkana prikazuje Marš ekstremne desnice povodom Dana neovisnosti u poljskom glavnom gradu Varšavi, a ne prosvjed protiv rata, kao što se nastoji sugerirati u objavi. Obrnuta pretraga kadrova iz videa odvela nas je do snimke objavljene na kanalu Pravde, ruske dezinformacijske mreže, koja također u opisu navodi da se radi o maršu, a ne o prosvjedu protiv rata. Također, krivo se navodi da se radi o snimci od 26. studenog jer se marš održava svake godine 11. studenog u Varšavi povodom Dana neovisnosti te zemlje.

I. Nekić: “Snimka prikazuje marš ekstremne desnice u Poljskoj, a ne prosvjed protiv rata”. Faktograf.hr, 29.11.2024.

<https://faktograf.hr/2024/11/29/snimka-prikazuje-mars-ekstremne-desnice-u-poljskoj-a-ne-prosvjed-protiv-rata>